

Edward Dąbrowski

Gostchorze, gm. Krosno Odrzańskie,
woj. zielonogórskie. Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 15, 299-300

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

GOSTCHORZE, gm. Krosno Odrzańskie
woj. zielonogórskie
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne
Środkowego Nadodrza
w Świdnicy k. Zielonej Góry
Konserwator Zabytków
Archeologicznych
w Zielonej Górze

Badania prowadził mgr Edward Dąbrowski. Finansował WKZ w Zielonej Górze. Pierwszy sezon badań. Osada obronna z wczesnego średniowiecza /VII/poł. VIII w. oraz przełom IX/X-XI w. /.

Prace wykopaliskowe, nawiązując do badań sondażowych z 1962 r., pozostają w ścisłym związku z całokształtem problematyki formowania się i funkcji osadnictwa wczesnośredniowiecznego w tzw. przejściu krośnieńskim.

Stanowisko nr 1 znajduje się na wyraźnie wyodrębnionym cyplu wysokiej /północnej/ terasy Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej, tuż obok płynącej równoleżnikowo Odry. Cyfel od strony południowej raptownie kończy się urwiskiem, opadającym pionowo ku rzece, przy czym ściana zbudowana jest z margla zmieszanego z gliną zwałową. Wysokość urwiska wynosi ponad 30 m, zaś płaszczyna cypla, podnosząc się zrazu stromo, a następnie w miarę łagodnie w kierunku wysoczyzny /tzn. na północ/, osiąga wysokość ponad 40 m w stosunku do średniego poziomu lustra wody w Odrze. Zarówno od strony wschodniej, jak zachodniej obiektu, występują głębokie, zabagnione parowy /ok. 30 m/. Istnieją podstawy, żeby stanowisko to uznać za obiekt grodziskowy i właśnie jako taki wszedł on do literatury przedmiotu. M. in. wpłynęło to na podjęcie systematycznych prac wykopaliskowych, tym bardziej, że obiekt był dewastowany od szeregu lat przez intensywną uprawę.

Odsłonięta powierzchnia objęła 410 m^2 , przy czym wykop został usytuowany zgodnie z dłuższą osią stanowiska /N-S/. Składa się on z 7 polewek arów, przedzielonych metrami-świadkami /6 x 10 x 5 m/ oraz z wykopu dodatkowego /60 m²/, przylegającego od strony wschodniej do najbardziej na północ wysuniętej połowy aru, oznaczonej nr 7.

Na całej eksplorowanej powierzchni odsłonięto 29 różnych obiektów, z czego największa ilość przypada na jamy, pozostałe - to paleniska. Do najokazalszych należy podłużna jama-ziemianka /nr 29/, usytuowana mniej więcej prostopadle do dłuższej osi stanowiska /E-W/; długość jej wynosi 15 m, szerokość średnio 2,5 m. Zmienna głębokość obiektu waha się od kilkudziesięciu centymetrów do ponad 1,5 m. Zespół odkrytej w jamie ceramiki przedstawia się nader bogato. Znaleziono tu formy wykazującej największą ilość zbieżności z ceramiką odkrytą na grodziskach w Klenicy, Popęszycach, a także w Gostyniu pod Głogowem.

Grupę pozostałych obiektów należy podzielić na dwie fazy chronologiczne: wcześniejsza zamyka się w granicach drugiej połowy VII i pierwszej połowy VIII stulecia; późniejsza między przełomem IX/X a początkiem XI wieku. Zazwyczaj też w obiektach odnoszących się do młodszej fazy, występuje ceramika górą obtaczana /typu północnowielkopolskiego/ pospołu z ceramiką całkowicie obtaczaną.

Oprócz ceramiki, znaleziono także fragmenty grzebieni rogowych, zdobioną oprawkę z tegoż materiału, surowiec rogowy /jama 29/, szydła kościane, przęśliki gliniane i kamienne, osełki oraz drobne przedmioty żelazne. Wystąpiły także ślady produkcji żelaza w postaci żużli /jama 6/.

Wszystkim, bez wyjątku, badanym obiektom towarzyszyła większa lub mniejsza ilość kości zwierzęcych. W niektórych jamach występowały także kości rybnie i łuski. Wyjątkowo dużą ilość szczątków ichtiologicznych zawierała jama oznaczona nr 29.

Materiały znajdują się w Muzeum Archeologicznym Środkowego Nadodrza.

Prace będą kontynuowane.

CIECHANÓW
Stanowisko 1 /Rynek/

Wojewódzki Konserwator
Zabytków
w Ciechanowie

Badania prowadził mgr Andrzej Gindrych przy współpracy mgr Martynej Milewskiej /autorka sprawozdania/. Finansował WKZ w Ciechanowie. Piąty sezon badań. Średniowieczna kamienica mieszczańska /od końca XV do połowy XVII w. /.

Kontynuowano badania późnośredniowiecznej działki mieszczańskiej przy zachodniej pierzei rynku poszerzając płaszczyznę poszukiwań w kierunku południowym i zachodnim. W ten sposób wyczerpano terenowe możliwości śledzenia zabudowy omawianej działki, uzyskując jednocześnie zamierzony cel badań. Odsłonięto bowiem fundamenty budynków tworzących drugi i trzeci trakt kamienicy oraz ostatecznie określono szerokość działki. Wynosiła ona 9,6 m, a więc około 2 i 1/4 pręta miary chełmińskiej. Głębokość działki wyznaczona zabudową, której zachodnią linię osiągnięto, wynosiła 27 m, tj. około 6 i 1/4 pręta. Przypuszczać można, iż nie jest to pełny jej wymiar, gdyż dalej, w kierunku zachodnim mogły znajdować się nierzadko spotykane w takich przypadkach zabudowania gospodarskie bądź ogród. Rozwiązanie tego zagadnienia nie będzie nigdy możliwe, gdyż stratygrafia terenu została zniszczona przez głębokie piwnice zlokalizowanego na tym odcinku magazynu browarnego. Jeśliby przyjąć istnienie budynków gospodarczych lub ogrodu jako części składowej późnośredniowiecznej działki mieszczańskiej, to jej odsłonięta zabudowa zajmowałaby około 2/3 całej powierzchni.